

Cinemien Film & Video Distribution
Amsteldijk 10
1074 HP Amsterdam
T. +31 20 5776010
F. +31 20 5776029
info@cinemien.nl
www.cinemien.nl

Egmond Film and Television
Potgieterstraat 38
1053 XX Amsterdam
T +31 20 5890909
F +31 20 5890901
doc@egmondfilm.nl
www.egmondfilm.nl

presenteren:

AVE MARIA

Van Dienstmaagd des Heren tot Koningin van de Hemel

een documentaire van Nouchka van Brakel

Persmappen en beeldmateriaal van al onze actuele titels kunnen gedownload van onze site: www.cinemien.nl

Link door naar PERS en vul uw gegevens in, u kunt direct gebruik maken van de perssectie. Voor in het vervolg ontvangt u een wachtwoord.

Ave Maria – synopsis

Maria van Nazareth is een van de meest bekende vrouwenfiguren uit de wereldgeschiedenis. Toch is er weinig over haar leven bekend. Nouchka van Brakel wilde meer weten. Wie was deze vrouw? En wat betekent zij vandaag de dag voor mensen? In Ave Maria gaat de filmmaakster op zoek naar mythe en werkelijkheid, naar de verhalen van mensen die Maria wereldwijd vereren en haar een gezicht kunnen geven.

Ave Maria is een persoonlijke queeste naar een bijzondere vrouw. Een zoektocht naar de emoties en motieven van al die mensen die Maria vandaag de dag vereren.

Mensen in Polen, Spanje, Nederland en Turkije maken ons deelgenoot van hun bijzondere band met Maria. Van een overweldigend volksfeest in Estepona tot een meer ingetogen menigte op de Poolse Jasna Gora; van de internationale viering van Maria als de Vrouwe van alle Volken in Amsterdam tot een bedevaart naar het laatste huis van Maria in het Turkse Efese, waar de mythe een realistische dimensie krijgt.

Schilderijen tonen de vele gezichten van Maria, die in de loop van de eeuwen van nederig meisje in de religieuze geschiedschrijving uitgroeide tot een mythische figuur aan wie allerlei wonderen, verschijningen en heilzame krachten zijn toebedeeld. Begrippen als vergeving, troost en genezing krijgen in de film een eigentijdse invulling, maar ook thema's als maagdelijkheid, moederschap, wonderdoening en aanbidding komen aan de orde.

Geleidelijk leren we een vrouw kennen die Maria geweest zou *kunnen* zijn, en wordt een tipje van haar sluier opgelicht door mensen die Maria aanroepen in hun menselijke nood, die zich door haar getroost weten, die Maria hebben zien verschijnen, die zich door haar genezen weten en die hun hoop op haar gevestigd hebben.

De Dienstmaagd des Heren uit het begin heeft niet zozeer door de officiële geschiedschrijving als wel door de devotie van miljoenen mensen een status bereikt die haar regelrecht tot koningin van de hemel heeft gekroond.

Ave Maria

70 min. / 16 mm / kleur / Dolby Digital / Spaans, Turks, Pools, Engels en Nederlands gesproken /
NL 2006

Kijkwijzer:

Nederlandse theatrale distributie: Cinemien en Egmond Film and Television

Co producent: KRO Televisie

Belgische theatrale distributie: ABC Distribution

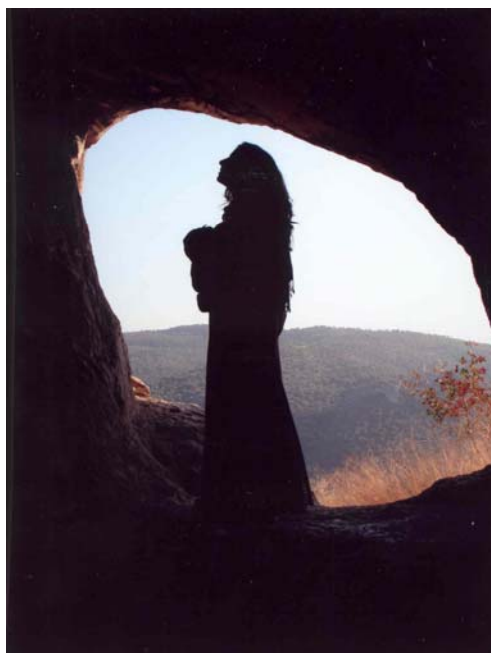
DVD uitbreng : Homescreen (Innergy)

Ave Maria - crew

Regisseur & Scenario	: Nouchka van Brakel
Cinematografie	: Melle van Essen, Sander Snoep
	: Paul van den Bos, Peter Brugman
Geluid	: Pieter Guyt
	: Sander den Broeder, Charles Kersten, Erik Langhout
Montage	: Denise Janzée
Geluidbewerking	: Harold Jalving
Muziek	: Henny Vrienten
Productieleider	: Manna Nasht
Commisioning editor KRO	: Anthon Fasel
Producent	: Janneke Doolaard

Ave Maria - cast

Spanje	: Dori Ortiz Fernadéz
Polen	: Lukasz Hubacz
Turkije	: Melek Calisir
	: Fr. Tarcy Mathias
Nederland	: Mgr. Dr. Jos Punt, Bisschop van Haarlem
Voice-over	: Thijs Römer
	: Anne Wil Blankers
Stem Maria	: Tonje Langeveld
Stem Engel Gabriël	: Daniel Boissevain
Stem Anna	: Coby Stunnenberg

Ave Maria – Nouchka van Brakel

Nouchka van Brakel (1940) studeerde in 1964 af aan de Nederlandse Film Academie (NFA) in Amsterdam. Sinds 1966 werkte ze als scenarist en regisseur van speelfilms en documentaires. Films waarin de positie van de vrouw op kritische wijze onder de loep wordt genomen.

Spraakmakend waren de speelfilms **Het Debuut**, **Een Vrouw als Eva** (Nederlandse inzending voor de Academy Award Foreign Language), **Van de Koele Meren des Doods** (Nederlandse inzending voor de Academy Award Foreign Language), **Een Maand Later** en **De Vriendschap**.

Ook maakte ze geëngageerde documentaires, zoals **Aletta Jacobs. De Hoogste Streven**, de serie **Vrouwen Vertellen** en **Een Andere Kijk Op Zwakzinnigheid**.

Naast het maken van films gaf Nouchka van Brakel 15 jaar les op de Nederlandse Film en Televisie Academie in Amsterdam.

Ave Maria- statement van de regisseur

Jaren geleden gebeurde er iets in mijn leven waardoor de maagd Maria mij buitensporig begon te fascineren. Deze fascinatie verwonderde vriend en vijand omdat een dergelijk religieus onderwerp op het eerste gezicht niet erg in mijn leven en carrière leek thuis te horen. Ik kom uit een a-religieuze familie. Wel heerste er een intense verteltraditie waarbij mijn socialistische grootvader met even veel liefde over Sneeuwwitje, Domela Nieuwenhuis of Jezus en Maria verhaalde.

Ten tijde van de mij sterk vormende periode van Dolle Mina, waarbij ondernemende vrouwen als rolmodel werden gezocht (Ik maakte "Een vrouw als Eva"), viel Maria, als "de dienstmaagd des Heren" bijzonder slecht in de smaak. Ze werd gezien als willoos instrument in een door mannen gedomineerde religie en als onderdanige "Baar-Moeder".

"Baas in eigen buik" was het axioma, dus je begrijpt ...

Vanwaar dan toch die fascinatie voor een ogenschijnlijk gewillig maagdeke die op merkwaardige wijze zwanger wordt van een godenzoon zonder daar ook maar het geringste seksuele plezier aan te beleven? Die in de Bijbel en de Koran een door mannen verzonnen biografie krijgt toegedicht die weinig heel laat van haar seksuele identiteit? Die door Germaine Greer "een female eunuch" wordt genoemd?

Achteraf blijkt mijn fascinatie een in drie fasen verlopen ontwikkeling te zijn geweest. Een emotioneel drieluik als het ware, van nieuwsgierigheid via interesse naar fascinatie. Te beginnen met nieuwsgierigheid.

1

Ik loop met een (Katholiek opgevoede) geliefde door Florence.

Hij geeft mij een reproductie van Beato Angelico ten geschenke, die l'Annunziata della Vergine voorstelt, oftewel de Aankondiging van een te verwachten zwangerschap aan de ongetrouwde maagd Maria. De boodschap wordt ingevlogen door een bode van God en heet Gabriël. "Ah, de Onbevleete Ontvangenis! Haha!". Ik krijg uitgelegd dat dat onbevleete niets te maken heeft met Maria's maagdelijkheid maar slaat op haar erfzondeloze status. Dat de engel Gabriël "came into her" om haar mee te delen wat de goddelijke bedoeling was; dat Maria bezwangerd zou worden zonder dat daar een geslachtsgemeenschap aan te pas hoeft te komen of zelfs maar haar maagdelijkheid hoeft te verliezen. Wel ja. Ik bekijk de reproductie nog eens en barst in een a-religieus opgevoed lachen uit.

Niet zozeer om de bizarre ontseksualisering van deze maagdelijke Baar-Moeder, als wel om het gezicht van Maria op het schilderij. De schilder had blijkbaar ook zo zijn eigen gedachten over de gang van zaken.

Op Maria's gezicht valt namelijk helemaal geen heilig ontzag of devote opgetogenheid te ontdekken. Integendeel. Het nog heel erg jonge meisje kijkt of ze aan de Boodschap van Gabriël helemaal geen boodschap heeft. Alsof ze wel wat anders aan haar hoofd heeft. Ter plekke verzin ik allerlei bijpassende gedachten voor Maria. Voor mijn geliefde een totaal nieuwe invalshoek. Hij blijkt niet de enige te zijn die zich nog nooit had afgevraagd wat de van bovenaf ingevlogen en opgelegde rol van Maria voor haarzelf betekent kan hebben. Wat Maria behalve een mythe uit de Bijbel voor een vrouw geweest had kunnen zijn. Mijn nieuwsgierigheid groeit uit tot interesse.

2

Mijn interesse leidt er toe dat ik waar mogelijk "Aankondigingen" ga zien en verzamelen. Gespitst op Maria's gezicht was het niet moeilijk verbluffend veel verschillende gelaatsuitdrukkingen van de "gezegende onder de vrouwen" te ontdekken. Op een enkele vertoont ze een dermate onverholen schrikreactie dat ze door deze vermenschlijkte interpretatie uit haar voor mij wezenlijke decor stapt en een meisje van vlees en bloed wordt.

Ik wil meer van haar weten.

Van de Bijbel wordt ik niet veel wijzer.

De toenmalige geschiedschrijvers (Lucas en Mattheus) hebben de vrouw die nota bene het kind van God had gedragen maar een kleine rol toebedeeld in hun geschriften. "Vlees en bloed" komen niet aan de orde. Aardse ingrediënten blijken haar in de Bijbelse mythologie ontnomen te zijn. Moest de oerkracht van de zwanger wordende en zich voortplantende vrouw bezworen worden? De

“dienstmaagd des Heren” wordt een “female eunuch” terwijl de rol van Godbarende Moedergodin haar beter gepast zou hebben.

Maar, waar van bovenaf naar een door Vader, Zoon & Heilige geest gestuurde geloofsbeleving gestreefd wordt, wendt het volk zich al vanaf de 2^e eeuw na de geboorte van Christus in steeds grotere mate tot Maria, die de drie-eenheid Maagd, Moeder & Koningin vertegenwoordigt.

In het apocriefe evangelie van Jacobus wordt wel voorzien aan de behoefte van vele gelovigen om Maria's rol belangrijker te maken en menselijkerwijs in te kleuren. Ze krijgt een complete c.v. toegedicht, met ouders, een jeugd, een opleiding en een verloofde. Ook horen we hoe het Maria na de tragische dood van haar zoon vergaat, als ze zelf op sterven ligt. Een windhoos waait alle discipelen naar haar sterfbed waar zij door hen beweend wordt. Na haar dood wordt de overledene linea recta ten hemel gevoerd waar ze tot koningin gekroond wordt. Kijk, dat is nog eens een carrière. Gefascineerd realiseer ik me dat Maria door haar publiek op deze troon is gezet. Door miljoenen meest eenvoudige gelovigen wordt iemand die zichzelf aanduidt met “dienstmaagd des Heren” door haar aanbidders uitgeroepen tot “Koningin van de Hemel”.

Deze devotie van Maria, waarvan de grote, bijna heidense kracht buiten de officiële religieuze codes om gaat, maakt in mijn ogen van Maria in plaats van Jezus een superstar.

3

Mijn fascinatie groeit. Voor het dualisme van wat de mens van hogerhand wordt opgelegd, en wat daartegenover vanuit het hart van het individu tegen de verdrukking in ontstaat. Veel van mijn eerdere (speel)films hebben dit thema als uitgangspunt. Hoewel ik me realiseer dat ik deze keer een vrouw in de hoofdrol heb die velen bekend is en waar velen al een beeld van hebben, is Ave Maria het resultaat geworden van mijn groeiend verlangen over dit goddelijke mensenmeisje een film te maken.

Ave Maria is een persoonlijke documentaire, die gestuurd is door mijn fascinatie voor Maria en Devotie, en alles wat zich tussen beide begrippen kan afspelen. Aan de ene kant ontstaat een beeld van de vrouw die achter de mythe van Maria schuilgaat en die van dienstmaagd tot koningin evalueerde. En aan de andere kant worden de mensen die Maria die betekenis hebben gegeven in beeld gebracht. De mensen die haar aanroepen in hun menselijke nood. Die zich getroost voelen als ze tot haar bidden. Die er heilig van overtuigd zijn dat ze Maria hebben zien verschijnen. En die zich door haar genezen weten.

Mijn zoektocht heeft me naar plaatsen waar Maria gezien is (Czestochowa, Polen), waar ze wonderen heeft verricht (Den Bosch), waar ze zich heeft opgeworpen als koningin van alle Volkeren en tot wereldvrede opriep (Amsterdam) en waar ze de zeelieden tegen de gevaren van de zee beschermd (Estepona, Zuid Spanje) gevoerd. En naar waar Maria gewoond zou hebben en gestorven is (Efese, West Turkije). Het zijn daarbij niet de feitelijkheden, maar de mensen die hun verlangen en hoop op Maria vestigen die in het spotlicht staan.

Nouchka van Brakel

Egmond- over de producent

Hans de Weers geeft leiding aan Egmond Film and Television, ontstaan in 1997 vanuit Bergen Theatre Film and Television en inmiddels uitgegroeid tot een van Nederlands meest spraakmakende productiehuisen. Egmond produceert zowel bioscoop- en televisiefilms voor de nationale en internationale markt en is daarnaast actief op het terrein van de jeugdfilm, de dansfilm en de documentaire.

Vele Egmond-films vielen in binnen- en buitenland in de prijzen, met als voornaamste visitekaartje de Oscar voor 'Best Foreign Language Film' voor de speelfilm *Antonia* (Marleen Gorris, 1996).

Andere (prijswinnende) speelfilmproducties zijn o.a.:

Don (Arend Steenberghe, 2006)
Bluebird (Mijke de Jong, 2005)
Johan (Nicole van Kilsdonk, 2005)
Erik of het Klein Insectenboek (Gidi van Liempd, 2004)
Polleke (Ineke Houtman, 2003)
Oesters van Nam Kee (Pollo de Pimentel, 2002)
Nynke (Pieter Verhoeff, 2001)
Qui Vive (Frans Weisz, 2001)
Mariken (André van Duren, 2000)
Somberman's Actie (Casper Verbrugge, 1999)
Mrs. Dalloway (Marleen Gorris, 1998)
Madelief - Krassen in het Tafelblad (Ineke Houtman, 1997)
Alegría (Franco Dragone, met *Cirque du Soleil*, 1997)
De Versteekeling (Ben van Lieshout, 1997)
House of America (Marc Evans, 1996)

Ook op het gebied van de televisiefilm, en met name de Telefilm, heeft Egmond een naam hoog te houden met gelauwerde titels als:

De Ordening (Pieter Kuijpers, 2003)
Achttien (Jelle van Doornik, 2002)
Ochtendzwemmers (Nicole van Kilsdonk, 2000)
De Trein van 18.10 uur (Frank Ketelaar, 1999)
Dichter op de Zeedijk (Gerrard Verhage, 1999)
Maten (Pieter Verhoeff, 1999)
De Ziener (Gerrit van Elst, 1998)

Daarnaast produceerde Egmond voor Net 5 drie seizoenen lang de zeer populaire televisieserie *Meiden van De Wit*, en voor Talpa TV de serie *Koppels* en de politiserie *Van Speijk* - nu in zijn 2^e seizoen.

De steeds actiever wordende documentaireafdeling was onder meer verantwoordelijk voor de films *Eigen Weg* en de Gerard Thoolen-film *Alles komt ergens van* (beide Pieter Verhoeff, 2002-2003) en *Jeneverkinderen* (Ulrike A. Helmer, 2005). In het najaar van 2006 gaan maar liefst 3 nieuwe documentaires in release: ***Dutch Touch*** (Ulrike Helmer), ***Ave Maria*** (Nouchka van Brakel) en ***Kinderen van Stalin*** (Harrie Timmermans). Ook op de internationale markt is Egmond Film in verschillende gedaantes betrokken bij bioscoopfilms als *Mindhunters* (Renny Harlin, 2004), *Alexander* (Oliver Stone, 2004) en *Ocean's Twelve* (Steven Soderbergh, 2005). In samenwerking met producente Claudie Ossard (*Amélie*) is de Frans-Nederlandse coproductie *Mon Ange* gerealiseerd (met Vanessa Paradis, regie Serge Frydman, 2005).

